

Akta huvudet!

För 33 år sedan förbjöd riksdagen professionell boxning i Sverige. Skälen var tre: 1. proffsboxning är medicinskt farlig för utövarna, 2. den främjar osunda ekonomiska intressen och 3. den är förråande för publiken. För två månader sedan sade den då nyblivna idrottsministern Mona Sahlin att dessa skäl har blivit förlegade, och att proffsboxning enligt hennes åsikt åter borde tillåtas i landet.

Uttalandet är intressant ur två aspekter. Dels föregriper Sahlin förslagen från den av riksdagen år 2001 beställda utredningen om de skampsporernas utövande i Sverige, dels tycks hon på ett eller annat vis redan ha bildat sig en personlig uppfattning om proffsboxningens medicinska oskadlighet.

Nyligen har flera massmedier antytt att den nämnda utredningen, efter statsrådets förmaningar, är beredd att föreslå ett slopande av förbudet. Möjligen skulle detta då komma att ersättas av ökad kontroll i form av något slags tillståndsförfarande för proffsboxningsarrangörer.

Utifrån medicinsk synvinkel vore en sådan förändring ett steg i helt fel riktning. I denna fråga finns en kompakt, internationellt förankrad, inställning inom den medicinskt vetenskapliga världen. Där tar man avstånd från inte bara professionell boxning utan även den sk amatörboxningen.

Redan 1983 antog World Medical Association (WMA) – de nationella läkarförbundens internationella samarbetsorgan – en gemensam rekommendation om att verka mot all boxning. Det framhålls bl a att denna sport till skillnad från andra har som sitt grundläggande syfte att kroppsligt skada motståndaren. Dödsfall förekommer, och kroniska hjärnskador är oroväckande vanliga.

WMA insåg dock att det då ännu var realistiskt att nå fram till ett totalförbud, och rekommenderade därför – tills vidare – ett tiotal åtgärder för att minska boxningens medicinska risker. Till att börja med borde alla boxare, sparringpartners, matcher, resultat, nedslagningar och skador sammanställas i nationella och individuella register.

WMAs rekommendationer syftade vidare till samråd mellan alla berörda parter –

den medicinska professionen, eventuell statlig tillsyn och företrädare för boxarnas organisationer. Målet skulle vara enighet om läkarkontroll av boxarna, skyddsåtgärder mot hjärnskador och kriterier för att av medicinska skäl avbryta en boxningsmatch.

Dessa, med flera förslag om personliga skydd och säkrare utformning av boxningsringen, ses dock av WMA endast som en halvmesyr. I sak måste slutmålet vara totalstopp för en idrottsgren som framför allt premierar någons förmåga att slå motståndaren medvetlös – oavsett vad poängställningen kan ha varit innan.

Läkarförbundet står bakom det internationella ställningstagandet. Var och en kan bilda sig en egen ståndpunkt om boxningens förråande inflytande eller ekonomiska osundhet, men strikt medicinskt och vetenskapligt är bilden helt klar.

Ett argument som stundom höjts för proffsboxningens återinförande har varit att vi under senare år begåvats med andra kampsporter med liknande farliga inslag. Det är en logik som även en statlig utredning borde kunna genomskåda.

Om det politiska modet inte tillåter ett förbud mot farliga kampsporter borde en rimlig kompromiss bli en generell regel mot alla slag (och sparkar) mot huvudet. För nog borde väl hjärnan i sportsliga sammanhang kunna åtnjuta minst samma skydd som det som finns under bältet ...?

Uno Käärik

Uno Käärik
politisk redaktör
uno.kaarik@lakartidningen.se

Slitna allmänläkare

En kartläggning av Familjemedicinska institutet Fammi visar att det är illa ställt med arbetsglädjen i primärvården,

Kommentar

bland både läkare och sköterskor. Drygt hälften av allmänläkarna anser att det blivit sämre de senaste fem åren. Var fjärde har planer på att lämna primärvården.

En orsak till missnöjet som identifierats är de många sjukskrivningarna. Fammi föreslår nu en möjlighet till »självgrensning« via Internet för att läkarna skall varsebli sitt eget sätt att sjukskriva. Målet är att få en bättre klinisk praxis.

Detta är gott och väl – men det krävs förvisso åtskilligt annat också för att förbättra arbetsvillkoren inom primärvården. Fammis initiativ får inte undanskymma arbetsgivarnas ansvar för en god psykosocial arbetsmiljö. •

Brister i äldreomsorg

Läkaren Nils Brage Nordlander kritiserar i Upsala Nya Tidning bristen på läkarinsatser i äldreomsorgen:

Nyklippt

»Socialminister Lars Engqvist har i sin nyss lagda proposition (2002/03:20) förklarat 'att det i nuläget inte bör införas en befogenhet för kommunerna att tillhandahålla läkarinsatser. Det finns ett behov av ökade läkarinsatser, och det finns skäl att utreda frågan vidare'.

Detta är ett fullständigt obegripligt yttrande. Frågan har ju noga utretts av Kerstin Wigzell och ett flertal remissinstanser har instämt. Endast Kommunförbundet har invänt med motiveringen att det skulle orsaka en konkurrens om läkarna.

Det säger man i ett läge när hundratal läkare åker till Norge för kortare eller längre vikariat, och uthyrningsföretagen rekryterar allt fler läkare – i båda fallen därför att de får så mycket mera betalt. Ordnar man goda arbetsförhållanden och god ersättning så kommer läkarna att strömma tillbaka både från Norge och från uthyrningsfirmorna, så att det räcker både för landstingens och kommunernas behov.« •